

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 24. april 2013
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMTK
Sags nr.: 1106267
Dok nr.: 1190004

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 8. april 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 16 (L 172) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 16:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 8. april 2013 fra Forebyggelses- og Patientrådet vedrørende ændring af sundhedsloven og vævsloven, jf. L 172 - bilag 5"

Svar:

Det fremgår at henvendelse fra Forebyggelses- og Patientrådet, at man finder det vil være en krænkelse af individets fysiske og psykiske integritet at fratage en myndig dement person eller en voksen mentalt handicappet retten til at beslutte, om han eller hun vil donere væv. Man henviser i den forbindelse til Handicapkonventionen af 2006.

Med forslaget gives myndig dement person og voksen mentalt handicappet mulighed for – i lighed med andre voksne personer – at kunne hjælpe en bror, søster, barn, forælder eller i særlige tilfælde nærtstående familiemedlem, hvis vedkommende har behov for donation af gendanneligt væv, og der ikke kan findes en anden egnet donor. Det synes jeg ikke er en krænkelse af individets fysiske og mentale integritet. Dertil kommer, at for at sikre vedkommendes retsstilling fastsættes konkrete forhold, som skal være opfyldt, for at der kan udtages gendanneligt væv. Denne sikring af, at vedkommendes retsstilling styrkes, sker ligeledes ved, at Sundhedsstyrelsen i det konkrete tilfælde skal godkende udtagelse af gendanneligt væv, inden indgrebet finder sted.

Forebyggelses- og Patientrådet udtrykker bekymring over, hvorvidt loven evt. i fremtiden kan blive udvidet, således at kredsen af modtagere af gendanneligt væv fra personer, der mangler evnen til at samtykke, udvides.

Jeg kan oplyse, at der ikke foreligger planer om noget sådant, samt at en sådan ændring i givet fald skulle vedtages i Folketinget, og dermed blive genstand for Folketingets behandling forinden en evt. vedtagelse.

Forebyggelses- og Patientrådet udtrykker ligeledes bekymring over Danmarks evt. ratificering af Tillægsprotokol til Bioetikkonventionen vedrørende transplantation af organer og væv af menneskelig oprindelse fra 2002. Hertil bemærkes, at der ikke foreligger planer om en sådan ratificering, og at en evt. ratificering kræver vedtagelse i Folketinget.

Forebyggelses- og Patientrådet udtrykker bekymring over, hvorvidt gendanneligt væv udtaget fra personer, som mangler evnen til at samtykke kan blive brugt i medicinalindustrien eller til forskning som følge af, at det opbevares i behandlingsbiobanker indtil anvendelse.

Jeg kan på baggrund af oplysninger, Sundhedsstyrelsen har indhentet fra Rigshospitalet, Odense og Skejby sygehuse (de tre steder i Danmark hvor knoglemarv udtages) oplyse følgende:

For knoglemarv, der udtages i forbindelse med allogen transplantation, anvendes al udtaget materiale til transplantationen. Der vil således ikke være tale om overskydende materiale, der kan anvendes til andre formål som eksempelvis forskning.

Knoglemarv, der udtages i forbindelse med autolog transplantation (dvs. udtaget fra patienten selv), opbevares indtil patienten er klar til transplantationen. Teoretisk er det muligt at anvende eventuelt overskydende materiale til forskning.

Sundhedsstyrelsen oplyser, at de tre steder i Danmark, hvor knoglemarv udtages i forbindelse med autolog transplantation samstemmende meddeler, at det ikke foregår.

Såfremt materialet skulle anvendes i forbindelse med et konkret forskningsprojekt, vil reglerne om godkendelse af forskningsprojekter i det videnskabetiske komitesystem og de der gældende samtykkeregler finde anvendelse.

Forebyggelses- og Patientrådet udtrykker fortsat bekymring over, hvorvidt formuleringen "mangler evnen til at samtykke" kan omfatte bevidstløse, momentant svækkede eller syge patienter.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 (L 172). Her redegøres bl.a. for, at beslutning om donation fra en person, der mangler evnen til at samtykke, er foretaget på baggrund af et længere forløb.

Afslutningsvis opfordrer Forebyggelses- og Patientrådet til, at man sætter menneskelige værdier højere end økonomisk gevinst.

Hertil bemærkes, at forslaget efter min opfattelse netop sætter menneskelige værdier højst, idet forslaget giver mulighed for at personer under 15 år og personer, der mangler evnen til selv at samtykke, ved hjælp af donation af gendanneligt væv kan hjælpe en person, som ellers ville dø inden for kort tid. Samtidig beskyttes de pågældendes retsstilling ved, at donation kun kan finde sted, når nærmere bestemte konkrete forhold er opfyldt.

Med venlig hilsen

Astrid Krag / Tove Kjeldsen